

NOBILISSIMO CLARISSIMOQVE ·VIRO D. D. PHILIPPO HARDVINO DE S. IAQVES, DOCTORI MEDICO, PETRVS COMVNY S.

BANTVM in me valuit (vir sacre artis Apollineae fortunatissime) illud diuini Hippocratis Elogium, Praeceptores Iatricos parentum loco habendos esse, ut vel exemplo charissimi filij tui inductus, vel cohortatione tua persuasus, in hoc celeberrimo Parisiensium Medicorum gremio primam in arte medendi laboris mei foeturam editurus, non erubescam te alterum parentem meum profiteri. Cur enim debitum detrectarem meae addictissimae erga illum voluntatis obsequium? cuius non solum semper fuerit in me singularis amor atque domestica studiorum meorum sollicitata cura, sed quem partus hic noster iure Hippocratico autorem unicum agnoscat, Deum Tutelarem praedicat, patronum suscipiat, cuius denique filium defensorem habeat acerrimum. Patere igitur (vir clarissime) ut dum religiosum animi nostri, non ingrati, in te affectum diutule consideras, sub faelicibus nominis tui auspiciis saluberrimae facultatis alumnus tutius in lucem prodeat. quod si cum in patrocinium tuum quae soles humanitate benignè admiseris, tanto suffultus praesidio, ad inanes verborum strepitus & terribilimenta aduersariorum non expallescat aut expanseat: etsi longa nobis sit & grauis fortasse ex concertatione perferenda nauigatio. Quis amabò fluctuantes animos non erigeret, non excitaret? coeptis annuente patre, moderatore filio, quorum insignia futura victoria omen praeiungunt. En repentes gemini leones occurrunt obuui quibus tantum ex feris, nullus dolus, nulla suspicio, clementia in supplices, generositas in periculis, imo tanta nobilis inest animi significatio, ut venantium urgentem vim despicientes glomerante salu proficiant. Nonne vos enixè efflagitans in hac Asclepiadaea palaestra Agonothetas ex consilio & ex officio elegi? ut ab autoritate splendoris patris plurimum, plurimum ab humanitate filij subsidij sit adfuturum, ita ut veritas nostrarum Thesium vestri nominis nixa paxillis (qui virtutis animi vestri, constantiaeque vestrae symbola iure merito inter insignia adnumerantur) etsi oppugnari possit, non opprimetur. Aspira solum & faue, diu vive. Vale.

QVAESTIO MEDICA

QVOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MATVTINIS DISCVTIENDA, IN SCHOLIS MEDICORVM,
die Iouis 27. Nouembris, M. GABRIELE HARDVINO DE S. IAQVES Doctore Medico, Moderatore.

An partus mulieri certo tempore contingat?

NATVRA rerum omnium parens, vt mundum perpetua regit vicissitudine, sic hominum mortalitati tam sapienter prouidit, vt singulis ad interitum natis, non modo commoda organa, sed vim quandam contulerit, qua suae speciei perpetuitatem tuerentur: Quae facultas cum a dulcorum parentum semine profusa, prima in vtero dominatur: nam subiectam materiam, semen nimirum vtrumque ex sanguinis spirituumque oberrantium reliquiis in testibus elaboratum (quod tamen ex toto corpore deciduum, *δυσμηνον* singularem partium ideam, speciemque continet) primis vltis qualitatibus commutat, & partis cuiusque similis substantiam producit, cui vis *ἀγαπαιτική* caelestis habita ita opitulatur, vt caloris ope, figuram moribus & actionibus congruentem, iisdem conferat. Vbi finem operi constituit vacat, suis viribus nunquam destituta.

EA tamen nobilis & diuina architectrix opus illud suum admirabile nunquam aggreditur, nisi ad laudabile genitalium partium temperiem, ac *συμμετρίαν*, & feminis vtriusque, non aequi, vt in ebriis & senioribus, sed crassi & moderati affluxum, tempus opportunum, finitis scilicet mensibus accesserit: Tum enim vterus (qui *χρῆλος ἐστὶ τῶν σπέρματος ὄντων*, an non etiam in cornibus & vasis spermaticis?) proles desiderio affectus, semen exceptum suo calore, ingenuaque proprietate ita fouet, prolestat, varièque permiscet, vt ex eo factum interdum geminum modo sexu, formaque similem, eisdem tunicis inuolutum, modo dissimilem suis quemque inuolucris oclulsum, concipiat. Qui dum vtero geritur nulla sexus indagazione certo noscitur, etiamsi mas citius conformetur.

VONIAM verò magna est partium in dignitate, & vsu varietas fieri non potest, vt vis generans delitescens in semine omnes aequè promoueat, etsi quoquo versum spiritu comite diffundatur, partiumque omnium stamina rudiori simul & semel adumbrari penicillo videatur; variis tamen temporum spatiis distinctum formationis opus definiuit. Tunc enim quo species in semine vincit productis membranis foetum inuoluentibus, cum cute vmbilicum efformat, per quem tum spiritus ad vitam & refrigerium, tum sanguis menstruus ad carnis formationem, foetus alimoniam, & augmentum suggeritur; hinc attracto sanguine rudis adhuc indigestaque moles, partium principum conformationis euidentius opus, reliquarumve *τῶ ἐμβρυόν* absolutissimus ordo relinquitur. Sed neque foetus nutriripotest nisi iecur *αἱματώδους ἡπατοειδούς*, & naturalis facultatis sedes primum omnium constituatur. cui succedit cor calidissimum & humidum, vitalis facultatis domicilium, quod simili arteriis moru perpetuò agitur. Postremò cerebrum mentis humanae tribunal, sensus motusque principium cum animalibus organis perficitur, & tunc *παῖδριον* vel *χρῆρι* designatur.

SEXVS autem varietas ex temperamento, vt speciei similitudo proficiscitur ex materia. Nam si vtrumque semen praecalidum est mas procreatur, si frigidius & crudius foemina, itaque ad maris generationem conducit feminis perfectio, dexter testiculus *ἐκτεροπρόβος*, dextra pars vteri, vtriusque caliditas. Ad parentum ac maiorum effigies in posteris referuatur propter motum feminis, muruamque victoriam, quod si foetus ex teris similis euadat phantasia tribuendum, cuius tanta vis est vt saepe corpus cogitantis, & conceptus immutet. Iam specie atque formâ præstantissimâ adornati infantis tenellamembra, omni ex parte præimmodico humore lenta, paulatim à calore resiccantur, membranae, cutis, neruique firmantur, & sensoris perfectioribus incipit foetus sentire, moueri, & calcitrare 42. die, tertio quartove mense, cuius incerta sunt motionis tempora. Causa enim celerioris motus non sexui, sed robori bonaeque constitutioni foetus, vel praegnantis naturae tribuenda est.

BSO LVTO corpore numeris suis omnibus, puer vitam nobiliore illustris, non prius editur in lucem, quin tantum roboris sit adeptus quantum ad vitam degendam requiritur, tum enim partim genio defraudatur, frigidique aëris egenus, partim suo pondere vtero molestinus (qui qua pollet expultrice ad foetum strenuè excludendum connititur) disruptis suo calcitratu membranis, secundisque euulsis prauius capite in vteri ceruicem exitum facilem parante conuolutus, per viam lubricam copioso nimirum humore perfusam prodit in lucem. Quod ceteris animantibus vno parienti tempore praescripto, soli mulieri incerto cōtingit, perfectius quidem septimo mense (qui primus omnium *ἑμὲς* est) nonnunquam octauo, sed intermoritur, nec tamen abortus est, interdum ad decimum mensem, raro ad vndecimum, nec vltra produciuntur. Alii omnium maximè vitalis *τοῦτος* nouimestris, legitimus, frequens & felicissimus: quod tum infantis robor, & perfectio cum naturali quodam ex vtero produendi desiderio ad insignem solis mutationem accedat.

Ergo partus mulieri non certo tempore contingit.

Asserebat Lutetiae Petrus Comuny Bituricus, Anno R. S. H. M. DCXIV.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Georgius Cornury.

M. Guillelmus du Val Prof. Reg.

M. Ioannes Akakia.

M. Gaspardus Brayer.

M. Nicolaus Henault.

M. Philbertus Guibert.

M. Nicolaus Marchant.

M. Franciscus du Port.

M. Ioannes Beauchesne.

